

Maurice de Hond scheidsrechter betaald voetbal

„Als de mensen na afloop van een wedstrijd eigenlijk niet weten wie er gefloten heeft, is dat voor mij een teken dat ik het goed gedaan heb.”

Aan het woord *Maurice de Hond* (31), doctorandus in de sociale geografie en directeur van het Centrum voor Beleidsadviserend Onderzoek in Amsterdam. Bij een breder publiek bekend door zijn periodieke metingen van het politieke stemgedrag, voor *Vara's In de Rooie Haan*.

Naast zijn drukke leven als eigen baas („ik heet nou wel eigen baas en ik verbeeld me dat ik vrij kan nemen wanneer ik wil, maar ik werk af en toe best een heel weekeinde door”) is Maurice de Hond al jarenlang voetbal-scheidsrechter. In het komend seizoen zal hij dat niet meer doen bij het amateurvoetbal: hij is geroepen tot het selecte groepje van 25, dat in ons land het betaalde voetbal fluit. Hij heeft over het voetbal in het algemeen en over het scheidsrechteren in het bijzonder een heel eigen opvatting.

„Ik voetbal al vanaf mijn tiende, bij AFC in Amsterdam. Altijd in heel lage elftallen gezeten hoor, maar ik doe het ontzettend graag. Op een keer heb ik me toen opgegeven voor een cursus scheidsrechteren en vanaf die tijd ben ik begonnen met fluiten. Je begint helemaal onderaan, in de laagste regionen van het afdelingsvoetbal. Als je het aardig doet, kom je vanzelf hoger. Eerst de zaterdagamateurs, Kozakken Boys en dergelijke; dan het zondagamateurvoetbal, Blauw-Wit, Rheden.

Dat heb ik een paar jaar gedaan en toen werd ik uitgenodigd voor het selectieploegje, waaruit de scheidsrechters voor het betaalde voetbal worden gerecruteerd. Je wordt dan twee jaar lang gevolgd door mensen die moeten beoordelen of je het goed genoeg doet. Als je nagaat dat er elke zondag zo'n 17.000 scheidsrechters in de weer zijn, dat er in die selectieploeg 28 man zitten waarvan er na een jaar weer meer dan de helft afvalt, ja, dan vind je 't wel een leuk idee

Leo van Opzeeland

natuurlijk om daarvoor gevraagd te worden.

Die hele scheidsrechterij is een kolossale organisatie. Er is een zwaar tekort aan goede scheidsrechters. Er zitten elke zondag heus wel zo'n 10.000 mensen naar al die scheidsrechters te kijken, steeds op zoek naar kandidaten.”

Overwicht

„Wat je moet hebben als scheidsrechter is in de eerste plaats overwicht. Autoriteit wil ik het zeker niet noemen, maar de spelers moeten gewoon jouw beslissing accepteren, zodat je je geen seconde aarzeling of onzekerheid kunt permitteren. Je moet je beslissingen razendsnel kunnen nemen en je moet er onvoorwaardelijk achter staan. Dat brengt met zich mee dat je bepaald geen onzeker karakter mag hebben. Je moet als persoonlijkheid echt uitgebalanceerd zijn.

Hoe hoger de club, hoe meer belangen er op het spel staan natuurlijk. Wat niet wegneemt dat als je een heel laaggeklasseerd elftal fluit, je beslissingen net zo zwaar kunnen wegen. Maar in het betaalde voetbal heb je om te beginnen het publiek – veel meer dan bij amateurvoetbal – dat je op je vingers zit te kijken. En de spelers letten ook heel nauwkeurig op wat je doet. Elke aarzeling spelen ze onmiddellijk tegen je uit.

Je moet naast dat overwicht en die vastberadenheid een goede conditie hebben, en verstand van voetbal natuurlijk. Ik heb in mijn leven nu zo'n 400 wedstrijden gefloten. Doorgaans vind ik het verschrikkelijk leuk. Als je 't even statistisch bekijkt – statistiek hoorde bij mijn studie tenslotte: van die 400 wedstrijden heb ik er misschien 10 gefloten die echt niet leuk waren; en van zeker 250 ben ik na afloop vrolijk fluitend naar huis gereden. Dus gemiddeld vind ik het erg leuk.”

Even terug naar zijn dagelijks werk binnen het Cebeon. Met een kleine staf medewerkers doet

hij voor de overheid, semi-overheid en soms voor het bedrijfsleven onderzoeken, voornamelijk op het gebied van de volkshuisvesting, bijvoorbeeld naar woonwensen en -behoeften. Hij maakt daartoe beleidsanalyses en werkt mee aan inspraak-begeleidingsprojecten. Ook voor CRM (de media en de kansarmen), het ministerie van Onderwijs (overgang van kleuter- naar basisschool) en voor vakbonden heeft hij werk verricht.

Het intrigerendste en interessantste van zijn werk noemt hij het opsporen van moeijeligheden en conflicten – en dat hoeft niet altijd zo sociaalgericht te zijn als de woningbouw. Als een fabrikant een bepaald produkt op de markt brengt en het verkoopt niet, dan kan De Hond met graagte werken aan een onderzoek dat de oorzaak van zo'n tegenvaller aan het licht moet brengen. Het oplossen van het probleem ligt dan natuurlijk in het verlengde.

Op het voetbalveld richt zijn aandacht zich vooral op het anticiperen op mogelijke problemen. „Kijk, als ik het goed doe, dan zorg ik dat ik alle conflicten al van te voren zie aankomen en dat ik die dan weet te voorkomen, zodat het net is alsof er

helemaal geen dreigend conflict is geweest. De scheidsrechter kan een wedstrijd, als hij dat wil, regelrecht naar grote vechtpartijen fluiten. Ik weet voor mezelf dat ik het prima doe als de mensen na afloop zeggen: leuk gefloten, maar het was ook een makkelijke wedstrijd.

De mensen die mij hebben moeten observeren, zien natuurlijk wel in hoeverre die wedstrijd dan door mijn toedoen makkelijk leek. Een moment van zwakte van de scheidsrechter, buiten de spelers onmiddellijk uit. Je moet incalculeren dat je fouten maakt, maar dat mag jouw fluiten niet beïnvloeden. Natuurlijk maak je fouten, je kunt gewoon niet alles met zekerheid zien; maar je moet doortastend zijn. De spelers protesteren altijd, ik noem dat appelleren langzamerhand door inflatie aangevreten, want het hoort er helemaal bij, net zoals het van pijn over de grond rollen. Niet dat dat niet echt is af en toe, maar het effect raakt op den duur zoek.”

Mes-incident eenmalig

De Hond's streven om conflicten op de groene grasmat op te lossen voordat ze tot een uitbarsting komen, lijkt geen luxe voor

het betaalde voetbal. „Het gewicht van een beslissing in het betaald voetbal is zwaarder dan bij het amateurvoetbal. Er gaan elke zondag zo'n 150.000 mensen naar het stadion; die spelers zijn een soort optredende artiesten. De spelverruwing en de incidenten rondom het voetbal, daar wordt me wel meer naar gevraagd.

Dat geval met dat mes, bij Groningen-Telstar, dat zie ik persoonlijk toch als een eenmalige gebeurtenis. Er kan altijd een psychopaat opstaan, overal. De knokpartijen van het publiek in en om het stadion, dat zijn volgens mij veel meer structurele problemen. Je hoort wel eens zeggen dat als er op het veld minder ruw gespeeld zou worden, dat het dan op de tribunes ook rustiger zou zijn. Maar dat heeft volgens mij niets met elkaar te maken.

Al die mensen die zich bij het voetbal komen uitleven, daarvan is bijvoorbeeld een groot percentage jong en werkloos. Die gebruiken het voetbal als een uitlaatklep voor hun frustraties. Overal treedt verruwing op, ook in het verkeer, ook in het dagelijks leven. Maar het zijn maatschappelijke verschuivingen die daaraan ten grondslag liggen.

Persoonlijk zou ik graag de spelregels van het voetbal aangepast willen zien. Die regels zijn zo rond 1900 door een paar Engelse heren gemaakt, maar die zouden volgens mij moeten worden bijgeschaafd. Er wordt nu zo gespeeld, dat een speler een bepaalde overtreding gewoon maakt omdat hij vantevoren het rendement kan incalculeren. Als ik die en die overtreding maak, krijg ik wel een bepaalde strafmaatregel, maar als ik die bal door laat gaan gebeuren er nog veel ergere dingen, zo redeneren ze nu.

Maar met die huidige regels kun je tegelijkertijd juist dat verrassende voetbal spelen, waarbij een zwakkere club een sterkere kan verslaan. Zouden de regels worden veranderd, bijvoorbeeld zo dat er meer doelpunten vielen, dan kreeg je niet voortdurend 5-5, maar veel vaker 12-2, of 9-1. Dan werden de uitslagen veel meer voorspelbaar. Maar die strategie van de speler waarbij hij gewoon overtredingen gebruikt, daar zou ik zelf graag wat in veranderen willen zien.

De ergste overtreding vind ik persoonlijk die wanneer spelers fysiek geweld tegen elkaar gebruiken. Ik vind dat de scheidsrechter de spelers bescherming moet bieden.

Idel hoeft je niet te zijn, dat hangt helemaal van je persoon-

---

lijkheid af. Elke scheidsrechter fluit anders, omdat het allemaal verschillende mensen zijn. Ik doe het zelf zo onopvallend mogelijk.

Ik vind het geweldig leuk om in het betaald voetbal te gaan fluiten – ik krijg er ook voor betaald, dat wordt f150 per wedstrijd plus reiskosten; maar dat ik dan zelf niet meer mag spelen vind ik wel erg jammer.

Simon Tahamata vind ik een hele aardige jongen, maar ik doe geen uitspraken over favoriete spelers of clubs. Ik wil zo neutraal mogelijk zijn. Zeg maar gewoon dat ik graag naar goed voetbal kijk.”